

Problém funkcí katalogu v digitálním prostředí: vývoj a trendy v budování knihovních katalogů z bibliografického pohledu

PhDr. Barbora Drobíková

Abstrakt

Cílem práce je prozkoumat současné trendy v budování knihovních katalogů z bibliografického hlediska. Hlavní důraz je kladen na formulace a průzkum trendů v bibliografii, které v blízké budoucnosti začnou ovlivňovat budování knihovních katalogů. Úvodní část terminologicky vymezuje některé základní termíny. Věnuje se stručně vývoji funkcí katalogu a metodologické a technologické stránce katalogu. Obsáhlejší kapitoly pak popisují konceptuální modely FRBR, FRAD a FRSAD a studie, v rámci nichž jsou modely vyloženy. Tyto studie přinášejí nový pohled na funkce bibliografických a autoritních záznamů, a proto i na funkce knihovních katalogů. Tato část je uzavřena vlastní analýzou těchto modelů, komparací s objektově orientovaným modelem FRBROo včetně návrhu implementace FRAD a FRSAD do objektově-orientované formy. Další kapitoly se soustředí na vztah bibliografie a sémantického webu a zejména pak na otázky změny paradigmatu bibliografie a bibliografické kontroly, které s novými technologiemi sémantického webu mohou nastat. Sémantický web může knihovním katalogům umožnit nové kontexty uplatnění bibliografických dat, a proto do určité míry posunout též jejich funkce. Protože je katalog místem, kde se setkávají metody bibliografie s uživatelským chováním, v poslední části práce byl metodou transakční analýzy logu vyhledávání proveden průzkum uživatelského chování ve dvou vybraných knihovních katalozích, aby tato malá sonda ukázala jejich současné využívání a též ověřila tuto metodu v českých podmínkách. Výsledky byly porovnány s nedávno proběhlými analýzami v zahraničí a byl načrtnut návrh na obohacení bibliografických záznamů podle uživatelského chování v katalozích.

Klíčová slova: bibliografie, knihovní katalogy, konceptuální modely, transakční analýza logu vyhledávání, sémantický web